

Kastamonu Aslanı Şehit Hasan Rıza Paşa Hain Esat Toptanî Paşa 3 Bölüm

— Sami Biber · 09 Haziran 2022

KASTAMONU ASLANI ŞEHİT HASAN RIZA PAŞA / HAIN ESAT TOPTANÎ PAŞA---3. BÖLÜM ---

Hasan Rıza Paşa ölmeden önce yerine kimin geçmesi gerektiği konusunda herhangi bir şey dememişti ama Esat Toptanî hakkında " Aman sakın !Yüzüne gözüne bulaştırır." Deddiği bilinen bir şeydi. Buna rağmen Kolordu Komutanlığı Kurmay başkanı Abdurrahman Nafiz ve Müstahkem Mevki kurmay başkanı Kerametdin Bey, Esat Toptanî'den ordunun başına geçmesini istediler.

Esat Toptanî her iki komutandan da aynen Hasan Rıza'ya sadakatle bağlı oldukları gibi kendisine de sadık olacıklarına dair taahhüt aldıktan sonra ordunun başına geçti.

Yapıkan savaşları fazla uzatmayacağım. Kısaca söylemek gerekirse Esat Toptanî'nin üstün sevk ve idaresi değil ama en rütbelisinden rütbesiz erine kadar tüm askerinin, Hasan Rıza Paşa'nın vasiyetine yani " İşkodra mezarımız olacak ama utancımız olmayacak " sözü mucibince canını dişine takması neticesinde gerek Sırplar ve gerekse Karadağlılar tüm kuvvetlerinin üçte birini kaybettiler ama İşkodra'yı düşürmeleri mümkün olmuyordu. Türklerin kayıpları ise Sırp ve Karadağlıların kayıplarının yedide bir kadardı.

Bu arada unutmadan: Avusturya ve İtalya başta olmak üzere büyük devletler de devreye girmiş ve hem Sırplara hem de Karadağlılara " Boşuna kan dökmeyin. Zira şehri ele geçerseniz de burayı size bırakmayacağız. Burada bir Arnavutluk hükümeti kuracağız " Diyorlardı. Yani Sırplar ve Karadağlılar da artık İşkodra'yı ele geçirmek ile geçirmemek arasında tereddütteydiler.

Şimdi denilebilir ki " Hocam ! Her şey Türklerin lehine giderken nasıl oldu da İşkodra'yı düşmana teslim ettik?"

Okumaya devam o zaman...

16 Nisan 1913 tarihinde, İşkodra'nın Güney Cephesi Sırplar tarafından tamamıyla boşaltılmıştı. Boşalttıkları Bölge, dört gün açık kalmıştı. Ancak, 20 Nisan 1913 günü, Bardonyolt Bölgesi'ndeki iki Karadağ tugayı, Göl yoluyla, Boyana üzerinden Perdiça karşısına gelebilmişti. 'Sırpların çekilmesinden sonra, Karadağ'ın da durumu çok fenalaşmıştı; İşkodra'nın zaptı ümidini yitirmişlerdi, ihtiyar Karadağ Kralı, politik oyunlarla Kale'yi ele geçirmeye çalışıyordu.

Türk tarafında baş gösteren ekmek ve yiyecek sıkıntısı,tifüs salgını ve ordunun bir hayli yorgun

olması Nikola'yı kalenin barış yoluyla ele geçirileceği konusunda ümide sevk etmişti ama onu ümitlendiren asıl husus Esat Toptanî'nin asıl yüzünü ortaya koymasıydı.

Esat Toptanî öyle anlaşılıyordu ki yıllar önce intikam almış olduğu halde aldığı intikamı yeterli görmemişti. Ayrıca kendi kıt beynine göre büyük oynuyordu: Evet... Madem ki eninde sonunda İşkodra da dahil pek çok Osmanlı toprağında bir Arnavutluk Devleti kurulacaktı o halde bu devletin kralı- Bir Arnavut olarak- niçin kendisi olmasındı?

Yapılacak şey basitti: Kaledeki durumu " Öldük, bittik, mahvolduk." diye yansıtmak...

Askerin tayını yarıya indirildi önce. Gerçekten de müthiş bir yiyecek içecek sıkıntısı vardı kalede ama yiyecek tedariki için bütün yollar açık olduğu halde bu tedarik özellikle yapılmıyordu.

Tifüs salgını vardı ama salgından ölen bir kişi ise Esat Toptanî on kişi olarak anlatıyordu.

Ölen asker sayımız bir ise o on diyordu.

-Biraz tanıdık geldi sanırım sizlere de-

Kısaca bu şartlar dahilinde düşmanla savaşmak mümkün değildi (!) Ne yapmak lazımdı? Kaleyi onlara teslim etmek...

Evet.. Sırp ve Karadağlıların Türk direnişinin maneviyatını kırmak için herhangi bir şey yapmasına gerek yoktu. Esat Toptanî, başında olacağı (!) bir Arnavut Devleti hayaliyle her türlü aleyhte propagandayı fazlasıyla yapmaktaydı.

Uzatmayalım efendim 22/23 Nisan 1913'de Esat Toptanî Paşa ile Karadağ Prensi Danilo arasında yapılan bir antlaşma ile İşkodra Kalesi teslim edildi.

Şimdi denilebilir ki " Hocam ! Esat Toptanî'nin bir intikamından bahsetmişsiniz. O neydi?"

Onu da anlatayım:

Bu Esat Toptanî bir Arnavut'tu. Draç Şehrinde yaşayan Toptanî ailesine mensuptu ve bu aile o yörenin zalim ağalarındandı. Esat Toptanî ve kardeşi Gani yüzünden Arnavutlar illallah etmişlerdi.

Sultan II. Abdülhamit bu iki kardeşi İstanbul'a getirtti. Bunlardan Esat'a paşa rütbesi verip Jandarma.... yaparken Gani'yi de kendisini korumakla görevli ve Arnavutlardan oluşan özel muhafız bölüğüne, Arnavut Tahir Paşa'nın maiyetine yerleştirdi. Böylece her ikisi de gözünün

önünde olacak ve Arnavutlar rahat bir nefes alacaklardı hem de Hıristiyan Arnavutlar baş kaldırırsa bu iki kardeşi görevlendirip isyanları bastırtacaktı.

İki belalı kardeşten Gani, İstanbul'a geldikten bir müddet sonra İstanbul'un sayılı kabadaylarından oldu. Beyoğlu'nu haraca kesti resmen. Ancak aynı dönemde bir başka paşa oğlu da kabadayılığa soyunmuştu ki o devir maalesef paşaların kabadayılık (Günümüz tabiriyle Mafya babası) oldukları bir dönemdi. (Mesela Fehim Paşa da bunlardan biridir)

Evet, koskoca sadrazam Halil Rifat Paşa'nın oğlu da kabadayılığa ve aynen Gani gibi hovardalığa soyunmuş olan Cavit Bey'di Dolayısıyla da bu ikisinin kapışması kaçınılmazdı.

Derken efendim bir gün bir çay bahçesinde karşılaştılar. Gani Toptanî, sadrazam oğlu Cavit'e herkesin içinde dümdüz küfretti. Papucu pahalı gören Cavit Bey hiç cevap vermeden mekanı terk etti ama içine de dert olmuştu. Pederi Sadrazam hazretlerine varıp durumu anlattı.

Sadrazam Halil Rifat Paşa öteden beri bu Arnavutlara gıcıktı. Zaman zaman II. Abdülhamit'e onlar aleyhine raporlar sunuyordu. Bu sefer oğlu için huzura çıkıp şu Gani denen serserinin haddinin bildirmesini rica etti. Hatta eleştirdi padişahı " Siz Türklerin padişahısınız. Niçin kendinizi bu Arnavutlarla ihata ediyorsunuz(kuşatıyorsunuz)" Dedi. Padişah ise bu konuda netti: " Su testisi su yolunda kırılır." Diye cevap verdi.

Bunun üzerine Halil Rifat Paşa, oğlunu bu beladan korumak için bizzat kendisi kolları sıvadı ve Bursalı Hafız Paşa'ya " Gani'yi gebert" Emri verdi.

Hafız Paşa, Gani ile de Cavit ile arası iyi görünen biriydi. Ama arasının en iyi olduğu kişi Cavit'in babası Sadrazam Halil Rifat Paşa idi.

1899 Yılında bir gün Gani Toptanî, Hafız Paşa ile karşılaştı. Birlikte Beyoğlu'ndaki Rumeli Han altında bir muhallebicide muhallebi yemeye davet etti.

Muhallebiler yenirken Gani Toptanî birden tabancasını Hafız Paşanın ağzına dayadı ve " Aç ağzını. Bir kurşun sıkarsam bakayım ne olacak?" dedi. Hafız Paşa şaşırılmıştı. Ava giderken av olduğunu düşündüğü bir anda Gani Toptanî, diğer elinde bulunan kasedeki muhallebinin eline bulaşması üzerine tabancasını masaya bırakıp ellerini silmeye başladı. Aşırı derecede sarhoştı. Normal zamanda böyle bir hata yapmazdı.

Hafız Paşa onun bıraktığı silahı kapıldığı gibi Gani Toptanî'ye saydırdı kurşunları. Sonra kısa bir süre İstanbul'da saklandı. Akabinde Yunanistan'a kaçtı.

İşte bu olayı hep padişah II. Abdülhamit'ten bildi Esat Toptanî. O sebeple de 1899'a kadar sıkı bir Abdülhamitçi iken ve dahi 1897 Osmanlı-Yunan savaşında canla başla mücadele etmiş iken kardeşinin öldürülmesinden sonra II. Abdülhamit'in düşmanları arasına girmişti.

Nitekim Abdülhamit'in tahttan indirilmesinden sonra " O benim kardeşimi öldürttü ben de onu tahttan indirdim" Dediği söylenir.

Bu arada...

Esat Toptani, kardeşi Gani'nin ölümüne sebep olan Sadrazam Halil Rifat Paşa'dan da intikamını aldı. Evet... Halil Rifat paşanın kabadayılık meraklısı oğlu Cavit, İstanbul Galata Köprüsü üzerinde Esat Toptanî'nin fedaisi İşkodralı Hacı Mustafa tarafından öldürüldü. Ancak Hacı Mustafa tüm baskılara rağmen cinayetin azmettiricisinin Esat Toptanî olduğunu söylemedi.

Eveettt. Esat Toptanî'ye siz de bayağı gıcık oldunuz değil mi? Merak ediyorsunuz: " Bu herife ne oldu peki? Bunca melaneti yanına kâr mı kaldı?"

Eh o da yanına kalsın ne dersiniz?